

УДК 378:616:001.895

Селіхова Л.Г., Лавренко А.В., Борзих О.А., Дігтяр Н.І., Герасименко Н.Д.,
Мормоль І.А., Авраменко Я.М., Белан О.В., Кайдашев І.П.

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ

Розглядаються питання впровадження інноваційних технологій у вищій медичній освіті, зокрема телемедицини, та її використання в дистанційному навчанні. У процес упроваджено здатність застосування нових освітніх конструктів - компетенції, компетентності та ключових кваліфікацій.

Ключові слова: *інноваційні технології, поліпшення загальної та спеціальної підготовки студентів, компетентність, телемедицина, дистанційне навчання.*

Рассматриваются вопросы введения инновационных технологий в высшем медицинском образовании, в частности телемедицины, и её использование в дистанционном образовании. В процесс внедрена возможность применения новых образовательных конструкций - компетенции, компетентности и ключевых квалификаций.

Ключевые слова: *инновационные технологии, улучшение общей и специальной подготовки студентов, компетентность, телемедицина, дистанционное обучение.*

The article deals with the issues of innovative technologies introduction in higher medical education in educational process of specialists training, such as: telemedicine and its use in distance education. The process introduces the ability to apply new educational constructs - competence, competence and key qualifications.

Keywords: *innovative technologies, improvement of general and special training of students, competence, telemedicine, distance education.*

Вступ. Високий рівень професійної підготовки досягається шляхом якісної підготовки відповідного кадрового складу фахівців, орієнтованих на

високі стандарти педагогічної праці. На другому місці – мотивація до активних дій того, хто навчається, що спрямоване на опанування фаху. Тобто, будь-який навчальний процес вимагає творчої діяльності й того, хто навчається, й того, хто навчає.

З огляду на те, що з кожним роком збільшується кількість іноземних студентів, перед викладачем постають кілька питань, вирішення яких сприятиме підвищенню якості підготовки іноземних студентів та рейтингу вітчизняних медичних ЗВО на міжнародній арені.

Крім того, перед викладачами медичних ЗВО постала проблема вдосконалення підготовки фахівця, становлення його як професіонала, який не лише глибоко знає комплекс предметів, а й володіє методами самовдосконалення, підвищення рівня своїх знань, навичок [1, с.86].

Пошук і застосування різних форм і методів навчання зумовлює бажання оптимізувати медичну освіту. Уведення елементів комп'ютерних технологій у практичні заняття стало однією з важливих умов не тільки високої теоретичної підготовки лікарів, а й опанування практичних навичок, що особливо важливо.

Основна частина. Дистанційне навчання – це нова форма навчання, яка відрізняється від звичних форм очного і заочного навчання. Вона припускає дещо інші засоби, методи й організацію форми навчання, інший вид взаємодії викладачів і студентів та студентів між собою.

Слід зазначити, що ця система саме в медичних ЗВО має характерні специфіку й особливість, яка полягає в тому, що ця форма навчання може виступати лише в ролі допоміжної, а не альтернативної, яка б замінила повністю очну чи заочну.

У рамках дистанційного навчання особливо ефективна телемедицина. Саме до її можливостей належать проведення телеконференцій (або відеоконференцій) у режимі online, робота з інтерактивними навчальними серверами Інтернет, джерелами інформації з ресурсів Інтернет та інших комп'ютерних мереж.

Термін «телемедицина» походить від грецького слова «tele» (дистанція) і латинського «meder» (вилікувати) і позначає галузь медицини, що використовує телекомунікаційні й електронні інформаційні технології з метою забезпечення медичної допомоги на відстані. Завдання телемедицини – надання якісної медичної допомоги будь-якій людині незалежно від місця її перебування і соціального становища. Предмет телемедицини – передача шляхом телекомунікацій і комп'ютерних технологій усіх видів медичної інформації між віддаленими один від одного пунктами (описання історії хвороби, вид зображення ендоскопічної та УЗД-картини, рентгенівських, комп'ютерних і МРТ-знімків, мікроскопічних мазків, даних лабораторних аналізів тощо).

Такі сучасні програмні засоби і методи роботи дають можливість вирішувати по-новому педагогічні завдання. Досвід застосування телекомунікацій у різних сферах навчання продемонстрував, що цей вид інформаційних технологій значно розширює можливості, зокрема дозволяє організувати різного роду спільні дослідницькі роботи студентів, викладачів, науковців із різних вищих навчальних закладів, наукових і навчальних центрів; розвивати вміння здобувати інформацію з різноманітних джерел, обробляти її за допомогою найсучасніших комп'ютерних технологій.

Науково-технічний прогрес став запорукою того, що останніми роками дистанційна медична освіта швидкими темпами розвивається в Україні.

Поміж тим, не тільки одночасний огляд хворого, а й відеозапис огляду дозволяє у віддалений період вивчати ті особливості, які можуть бути не враховані на первинному огляді [4, с.286].

Виникла необхідність створювати такі дидактичні умови, які б змінювали мотивацію навчання на краще, основою чого стає активна пізнавальна діяльність студента, що приводить до формування вміння творчо мислити, використовуючи здобуті в процесі діяльності професійні компетенції[2, с.91].

Експерти країн ЄС трактують поняття «компетентність» як здатність застосовувати знання і вміння ефективно і творчо в міжособистісних відносинах – ситуаціях, які передбачають взаємодію з іншими людьми в соціальному контексті так само, як і в професійних ситуаціях. Зазначається, що компетентності фахівця в системі охорони здоров'я для випускника медичного навчального закладу притаманні варіативність, взаємозалежність, інтегративність, соціальна й особистісна значущість. Для професійної компетентності характерні системність, предметність, ситуативність, практична орієнтованість і мотивованість використання. Серед ключових компетенцій - компетентностей, на думку автора, важлива роль належить соціальним. Саме орієнтація на компетентнісний підхід у підготовці спеціалістів медицини дозволяє сформувати фахівця з широкою базою знань, який володіє не лише конкретними наочними, а й універсальними вміннями і навичками, що дозволяють діяти професійно в життєвих ситуаціях.

Утілення ідей компетентного підходу в українській освіті зумовлено процесами інтеграції світової економіки і європейської системи вищої освіти, зміною освітньої парадигми, всеосяжністю поняття «компетентний підхід», державними регламентуючими документами.

Визначення поняття «компетенція» окреслює його як коло питань, явищ, у яких певна особа володіє авторитетністю, пізнанням, досвідом, а «компетентність» – як глибоке доскональне знання явища виконаної роботи, способів і матеріалів досягнення поставлених цілей, а також наявність відповідних умінь і навичок.

Важлива умова активних освітніх форм – стійкість і неперервність мислення учасників за допомогою подовження часу активного включення чи за допомогою спонтанної, але дуже глибокої роботи думки, що дозволяє зберігати активність протягом деякого часу в перерві між активною роботою [5, с.22].

Мотивація студента до навчання - це атрибутна складова якісної освіти. Однією з ознак, яка дозволяє оцінити мотивацію студента до якісного

навчання, можна вважати наполегливістю у самостійній позааудиторній роботі. Отже, визначення мотиваційних зусиль до навчання – це актуальний аспект у галузі психології та прикладної педагогіки.

У результаті пошуку нових можливостей реалізації відомого в дидактиці принципу наочності, зміст якого змінюється під впливом даних психолого-педагогічної науки, форм і методів активного навчання, останніми роками на кафедрі виклад лекційного матеріалу проводиться у вигляді лекції-візуалізації. На користь цього типу подачі лекційного матеріалу свідчить те, що здатність перетворювати усну і письмову інформацію у візуальну форму – професійно важлива якість усіх фахівців.

Підсумовуючи, зазначимо, що активізація процесу навчання студентів сприяє формуванню самостійного мислення [3, с. 142], власних поглядів і думок, дозволяє чітко орієнтуватися в стрімкому потоці наукової, політичної й економічної інформації, аналізувати все різноманіття фактів і явищ у повсякденному житті, дозволяє студентам виробити активну життєву позицію.

Висновки. Отже, діапазон можливостей для вдосконалення практичної підготовки студентів у медичному ЗВО цілком достатній, і раціональне застосування різних засобів оптимізації навчального процесу сприятиме випуску фахівців, підготовлених до професійної діяльності. Нові інформаційні технології дозволяють не просто підвищити рівень підготовки фахівців-медиків, а й оптимізувати спільну роботу медичних ЗВО із закладами практичної охорони здоров'я. Для професійної компетентності характерні системність, предметність, ситуативність, практична орієнтованість і мотивованість використання.

Література

1. Глазунов О. А. Применение инновационных технологий в педагогическом процессе кафедры стоматологии ФПО ГУ «ДМА МЗ

Украины» / О. А. Глазунов, В. И. Фесенко // Вісник стоматології. – 2014. – № 4. – С. 86–88.

2. Зюзіна Л. С. Використання інноваційних методик викладання пропедевтичної педіатрії в навчанні студентів-іноземців / Л. С. Зюзіна, Г. М. Траверсе, Т. І. Мизгіна // Перинатология и педиатрия. – 2012. – № 3. – С. 91–92.

3. Інноваційні технології в організації самостійної роботи студентів медичних освітніх закладів / Л. Г. Селіхова, М. С. Расін, О. А. Борзих [та ін.] // Інноваційні технології в організації самостійної роботи студентів медичних освітніх закладів : навчально-наукова конф. з міжнар. участю : тези доп. – Полтава, 2017. – С. 142–144.

4. Упровадження інноваційних технологій у процес гуманітарної, соціально-економічної, природничо-наукової, професійної та практичної підготовки майбутніх лікарів / Л. Г. Селіхова, А. В. Лавренко, О. А. Борзих [та ін.] // Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи: зб. статей III міжнар. наук.-практ. конф. – Полтава, 2018. – С. 286–290.

5. Підготовка лікарів-стоматологів з позицій освітнього простору XXI сторіччя / І. П. Кайдашев, М. С. Расін, Л. Г. Селіхова [та ін.] // Проблемы экологии и медицины. – 2015. – Т. 19, № 5-6. – С. 22–23.